

Kommunstyrelsen

Ks § 252

KS 2013/0224

Medborgarförslag om att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och tekniskt komplicerade vatten- och avloppsanläggningar

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser att medborgarförslaget är besvarat.

Motivering till fullmäktiges beslut är att frågan om kommunens skyldighet att ordna olika vattentjänster regleras av lag. Ansvarsförhållanden för olika VA-anläggningar får prövas utifrån egna och individuella förutsättningar.

Kommunfullmäktige konstaterar samtidigt att det pågår ett förvaltningsövergripande utredningsarbete kring "Hantering av VA-frågor utanför nuvarande verksamhetsområden". Med stöd av innehållet i denna utredning kan det bli aktuellt för kommunfullmäktige att samlat behandla generella ansvarsfrågor kring vatten och avlopp inom Mariestads kommun.

Det pågår ett omfattande arbete med att upprätta en Landsbygdsstrategi för Mariestads kommun. Ett av de viktigaste områdena som kommer att belysas i strategin är en långsiktig och hållbar lösning för större VA-anläggningar på landsbygden.

Bakgrund

Anders Johansson, Torsö, har i ett medborgarförslag föreslagit att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade VA-anläggningar. Medborgarförslaget har beretts av utvecklingsenheten i samråd med tekniska förvaltningen samt miljö- och byggnadsförvaltningen.

I medborgarförslaget framgår att det främst berör VA-anläggningar som av olika anledningar blivit så omfattande att de försörjer fler än 50 brukare eller levererar mer än 10 m³ vatten per dygn. Sammanfattat medför anläggningar med denna kapacitet och omfattning ett skärpt krav på tillsyn, teknisk prestanda m.m. Enligt förslagställaren är det svårt att få engagerade personer att arbeta i lokala VA-styrelser.

Om medborgarförslagets intention och önskemål ska uppfyllas krävs det i normalfallet att kommunens verksamhetsområde för vatten- och/eller avloppsanläggningar utökas till att omfatta fler områden än idag. För att kunna hantera denna typ av frågeställningar antog kommunstyrelsen den 23 maj 2013 "Riktlinjer vid prövning av möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten- och/eller avloppsanläggningar. Riktlinjerna ska vara ett stöd för den samlade förvaltningsorganisationens arbete med dessa frågeställningar.

Mot bakgrund av bland annat detta medborgarförslag har utvecklingsenheten, tekniska förvaltningen (VA) och miljö- och byggnadsförvaltningen under hösten 2013 arbetat med att identifiera vilka geografiska områden inom Mariestads kommun som kan tänkas bli föremål för riktlinjernas tillämpning. Denna utredning pågår men kommunens interna regler för behandling av medborgarförslag medför att detta ärende behandlas innan utredningens resultat presenterats.

Kommunstyrelsen

Ks § 252 (forts.)

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på kommunstyrelsen

Per Rosengren (V) yrkar avslag på medborgarförslaget.

Christer Dalvik (MAP) tillstyrker arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordförande Johan Abrahamsson (M) ställer förslagen under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Underlag för beslut

Medborgarförslag från Anders Johansson, Torsö, om att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade VA-anläggningar.

Skrivelse upprättad av planeringschef Kristofer Svensson, tekniska chefen Åke Lindström samt miljö- och byggnadschef Lars Sylvén, Medborgarförslag om att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade VA-anläggningar.

Riktlinjer för beredning av ärenden som berör frågor om att pröva möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avloppsanläggningar.

Kommunfullmäktige

Expedieras till:

(Anders Johansson)

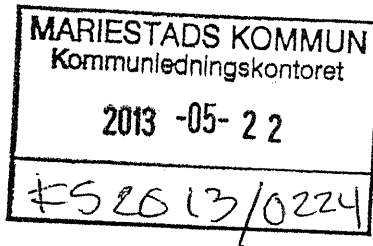
(Planeringschef Kristofer Svensson)

(Tekniska chefen Åke Lindström)

(Miljö- och byggnadschef Lars Sylvén)

MARIESTAD

Medborgarförslag
SIDA 1 AV 1

Datum
2013-05-21

Från		
Namn Anders Johansson		
Adress Torsö Kryparetorp 13	Postnummer 54291	Ort Torsö
Telefon bostad 0501384224	Telefon arbete	Mobil 0703125806
E-postadress aj-eh.kryparetorp@tele2.se		Fax

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Jag anser att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade vatten- och avloppsanläggningar.

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall ska kunna ske.)

När VA-anläggningar p.g.a. detaljplaner, samfällighetsbildningar eller andra myndighetsstyrningar blir så stora att de försörjer fler än 50 brukare* eller levererar mer än 10 m³ vatten/dygn till brukare ska de registreras. När dessa gränser slår till övergår kraven från de för enskilt vatten till Livsmedelsverkets stränga krav. Då duger inte längre "tjänligt med anmärkning". Dessa stränga krav för med sig omfattande teknisk uppgradering, krav på betydligt ökad kompetens hos de som arbetar med anläggningen samt krav på noggranna kontroll- och skötselplaner. Allt detta och mer därtill kräver en professionalitet som få boende äger. Därmed uppstår betydande problem med att få människor att arbeta i VA-styrelser eller med skötsel. I ett längre perspektiv hotar detta såväl intresse för ökad inflyttning och byggnation som möjligheter att sälja fastigheter knutna till stora VA-anläggningar. Dagens situation innebär också bristande rationalitet, svårigheter att samordna upphandlingar av förbrukningsmateriel och service samt suboptimering av teknisk kunskap.

Avloppsverk är driftmässigt enklare att hantera, men det finns starka miljömässiga skäl att kommunen ansvarar för driften och kontroll även av sådana. Inte minst mot bakgrund av att kommuner generellt eftersträvar en betydligt ökad kontroll och uppföljning av olika utsläpp och omhändertagande av avfallsprodukter. Även här finns aspekter gällande samordnade inköp och rationell tillsyn och underhåll.

Genom kommunala åtaganden får nämnda stora VA-anläggningar även möjlighet att ansluta ytterligare näraliggande fastigheter, som idag på grund av samfällighets- eller föreningsbildningar inte kan anslutas. Därmed skulle fler fastigheter kunna få renare vatten och bättre kontrollerade avloppsförutsättningar.

*Livsmedelsverkets beräkningsgrund gör att 50 brukare motsvarar 20 fastigheter med permanentboende

Namnteckning		
Datum 2013-05-21	Namnteckning 	Namnförtydligande Anders Johansson

Skickas eller lämnas in till

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Postadress 542 86 MARIESTAD	Besöksadress Kyrkogatan 2 MARIESTAD	Telefon 0501 - 75 50 00	Fax 0501 - 75 50 09	Hemsida www.mariestad.se	E-postadress info@mariestad.se
--------------------------------	---	----------------------------	------------------------	-----------------------------	-----------------------------------

4

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade VA-anläggningar

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget om att Mariestads kommun ska ha ett generellt ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade vatten- och avloppsanläggningar avslås.
2. Motivering till fullmäktiges beslut är att frågan om kommunens skyldighet att ordna olika vattentjänster regleras av lag. Ansvarsförhållanden för olika VA-anläggningar får prövas utifrån deras egna och individuella förutsättningar. Kommunfullmäktige konstaterar samtidigt att det pågår ett förvaltningsövergripande utredningsarbete kring ”Hantering av VA-frågor utanför nuvarande verksamhetsområden”. Med stöd av innehållet i denna utredning kan det bli aktuellt för kommunfullmäktige att samlat behandla generella ansvarsfrågor kring vatten och avlopp inom Mariestads kommun.

Beredning

Om medborgarförslagets intention och önskemål ska uppfyllas krävs det i normalfallet att kommunens verksamhetsområde för vatten- och/eller avloppsanläggningar utökas till att omfatta fler områden än idag. För att kunna hantera denna typ av frågeställningar antog kommunstyrelsen den 23 maj 2013 ”Riktlinjer vid prövning av möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten- och/eller avloppsanläggningar. (Ks § 112/13). Riktlinjerna ska vara till stöd för att den samlade förvaltningsorganisationens arbete med denna typ av frågeställningar.

Mot bakgrund av bland annat detta medborgarförslag har utvecklingsenheten, tekniska förvaltningen (VA) och miljö- och byggnadsförvaltningen under hösten

2013 arbetat med att identifiera vilka geografiska områden inom Mariestads kommun som kan tänkas bli föremål av riktlinjernas tillämpning. Denna utredning pågår, men kommunens interna regler för behandling av medborgarförslag medför att detta ärende behandlas innan utredningens resultat presenterats.

Bakgrund

Anders Johansson, Torsö, har föreslagit att kommunen generellt ska ha ansvar för stora och mer tekniskt komplicerade VA-anläggningar. I medborgarförslaget framgår att det i första hand berör VA-anläggningar som av olika anledningar blivit så omfattande att de försörjer fler än 50 brukare eller levererar mer än 10m³ vatten per dygn. Sammanfattat medför anläggningar med denna kapacitet och omfattning ett skärpt krav på tillsyn, teknisk prestanda m.m. Enligt förslagställaren är det inte ovanligt att det är svårt att få engagerade personer att arbeta i lokala VA-styrelser.

Underlag för beslutet

Anders Johansson, medborgarförslag, 21 maj 2013

KF 112/2013 ”Riktlinjer vid prövning av möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och/eller avloppsanläggningar”

Riktlinjer för beredning av ärenden som berör frågor om att pröva möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten och avloppsanläggningar, 2 maj 2013

KSv

ÅL

LS

Kristofer Svensson
Planeringschef

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för beredning av ärenden som berör frågor om att pröva möjligheten att utöka kommunens verksamhetsområde för vatten- och avloppsanläggningar

Bakgrund

Under de senaste åren har en rad frågor väckts från framför allt boende på landsbygden om kommunens möjlighet att utöka det kommunala verksamhetsområdet för vatten- och avloppsanläggningar för att även omfatta deras fastigheter. Områden ligger både i närheten av tätorter och på ren landsbygd.

Behov

I syfte att tillämpa en kvalitetssäkrad och likställd bedömning kring vilka områden som ska föreslås ingå i en utökning av kommunens verksamhetsområde och vilka områden som även i fortsättningen ska hänvisas till att hantera vatten och avlopp i enskilda eller gemensamma anläggningar behöver Mariestads anta särskilda riktlinjer. Dessa riktlinjer ska vara styrande i den nämnds- och förvaltningsövergripande beredningen och de ska samtidigt vara tydliga och enkla att kommunicera.

Gällande lagstiftning

Frågan om utökning av kommuners verksamhetsområden för vatten och avlopp styrs av Lag om allmänna vattentjänster (2006:412).

Syftet med lagen är att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett *större sammanhang* om det behövs med hänsyn till människors hälsa eller miljö. Ett större sammanhang är ett samlat område som omfattar minst 15 till 20 fastigheter.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster infaller om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang. Det gäller både befintlig och ny bebyggelse. Vid detta förhållande ska kommunen bestämma ett verksamhetsområde och se till att behovet snarast tillgodoses genom en allmän va-anläggning.

En va-anläggning är i detta fall en anläggning som kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande över och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldighet enligt denna lag. Kommunen har även en skyldighet att snarast inventera aktuella områden och upprätta en plan för hur vattenförsörjning och avlopp ska hanteras. Länsstyrelsen kan förelägga kommunen anordna detta och föreläggandet får förenas med vite.

Utifrån de förutsättningar som ges i lag kan kommunen i vissa fall även föreslå att ny kretsloppsanpassad teknik för lokalt omhändertagande av avlopp ska användas.

Riktlinjer

Nedanstående riktlinjer ska gälla för bedömning om ett område ska föreslås bli ett kommunalt verksamhetsområde för vatten- och/eller avlopp. Merparten av förutsättningarna måste uppfyllas för att området ska föreslås bli ett kommunalt verksamhetsområde.

1. Större sammanhang

Är området, enligt Lagen om allmänna vattentjänster, att betrakta som ett större sammanhang. D.v.s. minst 20 till 30 fastigheter inom ett begränsat område?

2. Miljö och hälsa

Finns det enligt miljö- och byggnadsförvaltningens underlag och bedömning problem med miljö eller människors hälsa inom det geografiska området?

3. Kommunens övergripande utvecklingsambition

Har Mariestads kommun några konkreta utvecklingsambitioner för området? I detta sammanhang avses framför allt ambitioner om att utveckla möjligheterna till nyproduktion av bostäder, förbättrade möjligheter för att utöka eller etablera ny näringsverksamhet. Kommunens ambition ska helst kunna styrkas i antagna formella dokument som exempelvis Översiktsplan och tematiska tillägg, Fördjupningar av översiktsplan, utvecklingsplanering inom näringsliv, landsbygd m.m.

4. Har Mariestads kommuns VA-verksamhet utvecklingsplaner som berör eller angränsar till det aktuella området?

Finns området upptaget i antagna planeringsdokument för kommunens allmänna utveckling av vatten- och avloppsverksamheten? Ingår området eller angränsar området till områden som är utpekade i strategisk VA-plan eller motsvarande?

5. **Bedöms det vara ett alternativ att även framöver hantera vatten och/eller omhändertagande av avlopp med enskilda anläggningar?**
Bedömer kommunens miljö- och byggnadsförvaltning att området över tid kan hantera behovet av vattenförsörjning och/eller avloppshantering via enskilda anläggningar eller gemensamma anläggningar utanför kommunens verksamhetsområde?

Företrädesvis kommer detta att vara ett alternativ då pkt 1 och pkt 2 inte uppfylls.

6. **Lokalt omhändertagande i samlad bebyggelse**
När kommunen bedömer att ny kretsloppsanpassad avloppsteknik för lokalt omhändertagande av avloppsvatten finns tillgänglig som alternativ till traditionella lösningar kan kommunen föreslå att sådan teknik ska väljas.

Finansiering av utökat verksamhetsområde

Huvudprincipen är att VA-kollektivet ska finansiera utökat verksamhetsområde.